

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ing. JUDr. M. Gavalca, PhD. a z členov JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **R.R.**, bytom P., právne zastúpeného JUDr. M. K., advokátom v Ž., . proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Žiline**, A. Kmeťá č. 17, Ž., za účasti: **1/ M.M.**, nar. X., bytom R., právne zastúpený JUDr. M. K., advokátom v Ž., **2/ M.M.**, bytom H., **3/ M.M.**, bytom Ž.P., **4/ Š.Š.**, bytom V., **5/ M.M.**, nar. X., bytom V., **6/ Mesto Žilina**, so sídlom Námestie obetí komunizmu č. 1, Žilina, **7/ Slovenský pozemkový fond**, regionálny odbor Žilina, Sad SNP č. 667/10, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2008/00860-49 zo dňa 14.3.2011, o odvolaní navrhovateľa a účastníka 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 22Sp/24/2011-33 zo dňa 16.9.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 22Sp/24/2011-33 zo dňa 16.9.2011 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi a účastníkom 1/ až 7/ náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. 2008/00860-49 dňa 14.3.2011,

ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) rozhodol o reštitučnom nároku oprávnených osôb R. Ž., M. Ž., M. L., M. Ž. st., Š. Ž. a I. Ž. tak, že im priznal právo na náhradu podľa § 6 ods. 2 zákona. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že odporcovi ani účastníkom konania ich náhradu nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu bolo dostatočne zrozumiteľné a odôvodnené a odporca sa riadne vysporiadal so všetkými dôkazmi a skutočnosťami. Krajský súd považoval zistenia odporcu ohľadne výmery 870 m², za ktorú priznal navrhovateľovi a ostatným oprávneným osobám právo na náhradu, za správne a logické. Odporca vykonal dokazovanie ohľadne titulu reštitúcie podľa § 3 zákona a zistil, že vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam prešlo na štát na základe vyvlastňovacích rozhodnutí. Vyvlastnené boli časti katastrálnych (komasovaných) parciel č. X. - roľa a X. - dom a dvor. Keďže navrátiť podľa zákona možno len pozemky, ktoré patrili do poľnohospodárskeho alebo lesného pôdneho fondu, odporca postupoval správne, keď ako predmet reštitúcie ustálil len komasovanú parcelu č. X. roľa; z nej bolo vyvlastnených 896 m² prvým vyvlastňovacím rozhodnutím a 36 m² druhým rozhodnutím, teda 932 m². Bolo preukázané, že Mesto Žilina samé vrátilo určitú časť pôvodne patriacu do komasovanej parcely č. X. a táto bola zapísaná oprávneným osobám vo výške prináležiacich podielov. Krajský súd považoval za správny postup odporcu, ktorý prepočítal výšku podielov ohľadne CKN parciel a ustálil skutočne vydanú výmeru na 62 m².

Krajský súd dôvodil, že ak bolo celkovo vo vzťahu ku komasovanej parcele č. X. vyvlastnených 932 m² a Mestom Žilina bolo vrátených 62 m² skutočne plocha, ktorá bola vyvlastnená a nebola dobrovoľne vrátená, predstavovala 870 m².

Krajský súd k námietke, že 91 m², ktoré neboli zapísané do evidencie nehnuteľností v roku 1986, neprešli na mesto a teda sú stále vo vlastníctve štátu, uviedol, že zápis vyvlastnených pozemkov do evidencie nehnuteľností mal len evidenčný charakter a nie konštitutívny; k prechodu vlastníckeho práva na štát došlo právoplatnosťou vyvlastňovacích

rozhodnutí ako titulov nadobudnutia vlastníckeho práva. Následne zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí stanovil v § 2 prechod vlastníctva štátu do vlastníctva obcí a teda tento prechod nastal zo zákona a to dňom účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. To znamená, že ku dňu účinnosti zákona, t.j. k 1.1.2004 Mesto Žilina bolo vlastníkom vyvlastnených nehnuteľností a to v celom rozsahu, nielen v rozsahu výmer zapísaných v roku 1986. Ku dňu účinnosti zákona teda nebola žiadna časť vyvlastnených pozemkov vo vlastníctve povinnej osoby – štátu alebo poľnohospodárskeho družstva.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ a účastník 1/ odvolanie, ktoré odôvodnili tým, že druhé vyvlastňovacie rozhodnutie bolo vydané dňa 23.2.1965 a smerovalo voči T. a M. Ž., pričom M. Ž. zomrel už X. a teda nemohol byť účastníkom vyvlastňovacieho konania. Namietali tiež uvedenie parc. č. X. na tretej strane rozsudku krajského súdu a výmeru 2 047 m² u parc. č. X. na strane štvrtej rozsudku, ktoré nevyplývajú zo spisu.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že CKN parc. č. X./4 vznikla z dvoch dielov a to z dielu 6 (časť pôvodnej komasovanej parcely č. X. – 47 m²) a dielu 7 (časť pôvodnej komasovanej parc.č. X. – výmery 27 m²) a táto skutočnosť je zrejماً a preukázaná z geometrických plánov č. 1/2002 a č. 30469236-36/99 (v spise č. I. 350 a 517). Odporca dodal, že krajský súd zjavne omylom nesprávne uviedol číslo parcely X., hoci je zrejماً, že malo byť uvedené X., rovnako tak mylne uviedol výmeru parcely 2047 m², namiesto správnej výmery 207 m². Išlo však o chyby v písaní, ktoré samé nemôžu byť dôvodom na zrušenie rozsudku krajského súdu.

Ku námietke odvolateľov, že M. Ž. zomrel predtým ako bolo vydané druhé vyvlastňovacie rozhodnutie, poukázal na prvý odsek piatej strany odôvodnenia svojho rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že práve táto skutočnosť (že M. Ž. nebol a nemohol byť účastníkom druhého vyvlastňovacieho konania) bola dôvodom, pre ktorý odporca aplikoval ustanovenie § 3 ods. 1 písm. m/ resp. o/ zákona – teda že k vyvlastneniu došlo bez vyplatenia náhrady alebo došlo k prevzatiu nehnuteľností bez právneho dôvodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1, § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja

ods. 2 OSP a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa a účastníka 1/ nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 16. októbra 2012 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu, vyplýva, že navrhovateľ a účastníci konania 1/ až 5/ a I. Ž. (nar. X.) si podaním zo dňa 8.11.2004 uplatnili na Obvodnom pozemkovom úrade v Žiline nárok na navrátenie vlastníctva k vyvlastneným nehnuteľnostiam podľa zákona a to k pozemkom komasovaným do parcel zapísaných na komasačnom hárku č. X. a X. ako komasované parcely č. X., X., X., X. a X..

Odporca v preskúvanom rozhodnutí vyslovil, že:

- I. oprávneným osobám - R., M., M. (nar. X.), Š., I. Ž. a M.M. priznáva právo na náhradu za časť komasovanej parcely č. X., k.ú. Ž., roľa, vo výmere 870 m², teda na každú oprávnenú osobu za 145 m², podľa § 6 ods. 2 zákona z dôvodu existencie prekážky vydania nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona
- II. A navrhovateľovi M. Ž. (nar. X.) nenavracia vlastníctvo ani nepriznáva právo na náhradu z dôvodu, že nie je oprávnenou osobou, pretože existuje oprávnená osoba vo vyššom rade, ktorá si nárok uplatnila a ktorej bolo vyhovené a to jeho otec M.M.
- III. B k ostatným žiadaným nehnuteľnostiam odporca nepriznal vlastníctvo ani právo na náhradu z dôvodu nepreukázania splnenia podmienok zákona pre priznanie nároku.

Navrhovateľ, účastníci konania 1/ až 5/ a I. Ž. napadli uvedené rozhodnutie opravným prostriedkom podaným v podstate z dôvodu, že nesúhlasili so zistenou výmerou 870 m², pretože vyvlastnená výmera bola podľa nich podstatne vyššia.

Podľa § 1 zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (ods. 1).

Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti (ods. 2).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1).

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o nevyhovení opravnému prostriedku a potvrdení rozhodnutia odporcu č. 2008/00860-49 zo dňa 14.3.2011, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa

krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami účastníkov a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami účastníkov konania a pokiaľ dospel k záveru, že preskúmané správne rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a dôvody opravného prostriedku neboli relevantné, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil, keď vzhľadom na spoľahlivo zistený skutkový stav veci v správnom konaní považoval postup odporcu ako aj jeho rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom, považovať za správne. V postupe krajského súdu nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a dôvody v ňom uvedené si osvojuje ako svoje vlastné s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 219 ods. 2 OSP. Odvolací súd konštatuje, že dôvody odvolania sa neodlišovali od dôvodov podaného opravného prostriedku na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu, s ktorými dôvodmi sa súd prvého stupňa v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery sú vecne správne.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že po vyhlásení rozsudku krajského súdu dňa 16.9.2011 zomrel jeden z oprávnených v reštitučnom konaní – I. Ž. (nar. X., zomr. X.) a nakoľko zomrel ako slobodný a bezdetný, sú jeho právnymi nástupcami jeho žijúci súrodenci – teda R., M., Š., M.M. st. a M.M., rod. Ž.. Nakoľko právni nástupcovia zomrelého účastníka konania už sú účastníkmi tohto preskúmavacieho súdneho konania, odvolací súd neuviedol v záhlaví osobitne ich právne nástupníctvo po I. Ž..

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odporca v konaní správne ustálil výmeru vyvlastnených pozemkov, za ktorú oprávneným osobám poskytol náhradu podľa zákona a to za 870 m².

Navrhovatelia si nárok uplatnili k pozemkom – komasovaným parc. č. X., X., X. (komasačný hárok č. X.), X. a X. (komasačný hárok č. X.).

Podľa názoru odvolacieho súdu odporca nemohol navrátiť či priznať právo na náhradu navrhovateľom v reštitučnom konaní k pozemkom parc. č. X., X. a X., evidovaným v komasačnom hárku č. X., pretože vlastníctvo k nim bolo zapísané na iné fyzické osoby ako na právnych predchodcov navrhovateľov.

Vo vzťahu k parc. č. X. a X. treba zdôrazniť, že navrátenie vlastníctva podľa zákona sa týka len pôdy, ktorá patrila do poľnohospodárskeho alebo lesného pôdneho fondu. Teda reštitúcia prichádzala do úvahy len vo vzťahu ku komasovanej parc. č. X., nakoľko išlo o roľu, nie však k väčšine komasovanej parc. č. X., pretože tu išlo v čase vyvlastnenia o druh pozemku dom a dvor a tieto ako také nebolo možné vydať podľa zákona (§ 1 zákona).

Z podkladov a z odporcom vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že rozhodnutím č. Výst.-1424/57/I-208 zo dňa 24.11.1958 bolo právnym predchodcom oprávnených osôb pre štát (Krajský investorský útvar Banská Bystrica) vyvlastnených spolu 923 m², z toho z parc. X. čiastka pod značkou „o“ časť vo výmere 896 m² (zvyšných 27 m² z parc. č. X. nepodlieha reštitúcii). Odporca dospel k záveru, že v tomto prípade došlo k vyvlastneniu pozemkov bez vyplatenia náhrady - § 3 ods. 1 písm. m/ zákona.

V súvislosti s odvolacou námietkou odvolateľov o druhom vyvlastňovacom rozhodnutí č. Výst.-1257/1964-208 zo dňa 23.2.1965, že toto rozhodnutie nemohlo byť nikdy doručené otcovi oprávnených osôb a tento nemohol byť ani účastníkom vyvlastňovacieho konania, nakoľko zomrel už v roku X., odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia odporcu (v prvom odseku na piatej strane jeho rozhodnutia), kde sa touto skutočnosťou zaoberal a riadne sa s ňou vysporiadal, keď konštatoval, že v takom prípade bolo potrebné posudzovať reštitučný titul buď podľa § 3 ods. 1 písm. m/ (vyvlastnenie bez vyplatenia náhrady) alebo podľa § 3 ods. 1 písm. o/ zákona (prevzatie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu). Takto došlo k vyvlastneniu časti role, v súčasnosti vedenej ako parc. č. X., vo výmere 36 m².

Spolu teda bolo vyvlastnených 932 m² pôdy, na ktorú sa vzťahuje reštitúcia v zmysle zákona. Z tejto výmery však Mesto Žilina samé vrátilo oprávneným osobám 62 m², teda ostalo 870 m², za ktoré odporca oprávneným osobám poskytol náhradu.

Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom krajského súdu, že zápis vyvlastnených pozemkov do evidencie mal len evidenčný a nie konštitutívny charakter a že k prechodu vlastníctva na štát došlo právoplatnosťou vyvlastňovacích rozhodnutí. S účinnosťou zákona č. 138/1991 Zb. došlo aj prechodu vlastníctva štátu (v tam vymedzenom rozsahu) do vlastníctva miest a to ex lege. Teda krajský súd ako aj odporca správne ustálili záver, že Mesto Žilina bolo ku dňu účinnosti zákona, teda ku 1.1.2004, vlastníkom dotknutých nehnuteľností a to v celom rozsahu – tak ako boli vyvlastnené, čiže nielen v rozsahu, v akom boli zapísané v roku 1986 do evidencie. Z dôvodu existencie vlastníctva iných ako povinných osôb v zmysle § 4 zákona nemohlo dôjsť k vydaniu nehnuteľností oprávneným osobám, ale len k poskytnutiu náhrady podľa § 6 ods. 2 zákona.

K druhej odvolacej námietke Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že krajský súd sa dopustil zjavnej chyby v písaní, keď na tretej strane rozsudku omylom označil parc. č. X. ako č. X. a na štvrtej strane uviedol namiesto výmery 207 m² výmeru 2047 m². Treba však dodať, že z celého obsahu rozsudku ako aj z obsahu spisového materiálu krajského súdu a odporcu je zrejmé, že išlo len o chyby v písaní, ktoré nemôžu mať vplyv na obsah či zmysel rozsudku. V texte rozsudku sa predsa okrem týchto dvoch chýb vždy uvádzali správne označenia čísel parciel a správne výmery a nemožno tak dospieť k záveru, že by tieto vady mohli spochybniť zrozumiteľnosť a správnosť celého rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, keď navrhovateľovi ani účastníkovi 1/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo neboli v tomto konaní úspešní. Účastníci 2/ až 7/ odvolanie nepodali a odporcovi zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 16. októbra 2012

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová